

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen

Maijala Maarit & Markkanen Jenny

2012 Otaniemi

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Otaniemi

Sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen

Maarit Maijala
Jenny Markkanen
Hoitotyön koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2012

Maijala Maarit, Markkanen Jenny

Sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen

Vuosi 2012 Sivumäärä 30

Virve on viranomaisradioverkko, jonka avulla yhteiskunnan turvallisuudesta vastaavat viranomaiset voivat helposti viestiä keskenään. Virveä käyttävät muun muassa poliisi, pelastustoimi sekä sosiaali- ja terveystoimen puolelta ensihoitohenkilöstö, päivystyspoliklinikat ja sosiaalitoimen päivystäjät. Virven käyttäjiä on noin 31 000 ja sen käyttö viranomaisviestinnässä lisääntyy koko ajan. Virve-koulutukselle on tarvetta ja sitä järjestetään yhä enemmän. Tällä hetkellä koulutusta järjestetään pääasiassa terveydenhuoltoalalla, mutta Virven käytön lisääntyessä koulutusta tarvitaan myös sosiaalialalla.

Sosionomi on ammattikorkeakoulututkinto, jonka suorittamisen ohjeaika on 3,5 vuotta. Sosionomin työkenttä on monipuolinen. Hän voi työskennellä esimerkiksi lastensuojelussa, kotipalvelun ohjaajana tai mielenterveysongelmaisten parissa.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Virven käyttömahdollisuuksia sosionomin työssä. Tavoitteena oli sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen. Aineiston keruuseen käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää ja tutkimus toteutettiin teema-haastatteluina. Haastateltaviksi valittiin sosionomiopiskelija, -opettaja sekä työelämän edustaja. Näin saatiin erilaisia näkökulmia asiasta. Aineiston analyysiin käytettiin sisällön-analyysia.

Tutkimuksen tulosten perusteella Virve-koulutuksen koettiin olevan tarpeellista sosionomiopintojen aikana. Sosionomit tekevät paljon yhteistyötä eri viranomaisten kanssa ja Virven käyttö viranomaisten välisessä viestinnässä voisi helpottaa työskentelyä. Etenkin kiireellisissä kriisitilanteissa, joissa yhteys on saatava nopeasti, Virveä voisi hyödyntää viranomaisten välisessä yhteydenpidossa.

Tämän opinnäytetyön ovat tehneet hoitotyön opiskelijat, ja tulevaisuudessa sosionomiopiskelijat voisivatkin tutkia Virveä ja sen käyttökoulutusta omasta näkökulmastaan. Lisäksi on tarpeen selvittää, miten sosionomi- ja sairaanhoitajakoulutusten yhteistyötä voitaisiin lisätä ja miten eri viranomaisten välistä viestintää pystytään saamaan entistä sujuvammaksi.

Asiasanat: Virve-koulutus, sosionomikoulutus, viranomaisviestintä

Maijala Maarit, Markkanen Jenny

Developing the Virve education for Bachelors of Social Services

Year	2012	Pages	30
------	------	-------	----

Virve is an authority radio network which allows safety authorities to communicate with each other. It is used by, for example, the police, rescue services, paramedics, emergency clinics and on duty social workers. There are approximately 31 000 Virve users and its use in the communication between authorities is increasing. There is a growing demand for Virve education. Currently, Virve education is provided mostly for health care workers but as the use of Virve increases, social services employees will have to be trained to use it as well.

A Bachelor of Social Services is a University of Applied Sciences graduate. Completing the education takes 3.5 years. Bachelors of Social Services have diverse employment opportunities and they can work, for example, in child protection, mental health services or as home care supervisors.

The purpose of this thesis was to explore the possible uses of Virve in the work of Bachelors of Social Services. The objective was to develop the Virve education for students of social services. The research method was qualitative and the data was collected through three theme interviews. In order to obtain different perspectives on the subject, we interviewed a student and a teacher of social services and a Bachelor of Social Services working at a social emergency center. Research data was analyzed by using content analysis.

According to the findings, Virve education was perceived as useful for students of social services. Bachelors of Social Services work together with different authorities and using Virve in the communication between authorities could be useful. Virve could be of use in particular in urgent crisis situations where quick communication is necessary.

As this thesis was written by nursing students, further research could involve students of social services conducting research on Virve and Virve education from their point of view. Future research could also involve increasing the co-operation between students of nursing and social services and improving the communication between different authorities.

Keywords: Virve education, students of social services, authority communication

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Viranomaisradioverkko Virve.....	7
	2.1 Viranomaisverkko	7
	2.2 Viranomaisviestintä	8
3	Virve-koulutus	10
4	Sosionomien koulutus ja toimialue.....	11
	4.1 Sosiaalialan koulutus Suomessa	11
	4.2 Sosiaalialan koulutusohjelman sisältö	11
	4.3 Sosionomi sosiaalipäivystyksessä	12
5	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet.....	14
6	Opinnäytetyön toteuttaminen	14
	6.1 Tutkimusmenetelmä.....	14
	6.2 Aineiston hankinta	15
	6.3 Aineiston analyysi	15
7	Tulokset	16
	7.1 Sosionomien yhteistyökumppanit.....	16
	7.2 Sosionomien Virve-tietämys	17
	7.3 Virven käyttömahdollisuudet sosionomien työssä.....	17
	7.4 Virve-koulutuksen ajankohta	19
	7.5 Virve-koulutuksen muoto	19
8	Pohdinta.....	20
	8.1 Tulosten tarkastelu	20
	8.2 Eettisyys ja luotettavuus.....	22
	Lähteet.....	25
	Liitteet	28
	Liite 1: Teemahaastattelun runko.....	28
	Liite 2: Suostumus tutkimukseen osallistumisesta.....	29
	Liite 3: Tutkimuslupahakemus.....	30

1 Johdanto

Virve on viranomaisradioverkko, jonka avulla yhteiskunnan turvallisuudesta vastaavat viranomaiset voivat viestiä helposti keskenään. Virveä käyttävät mm. poliisi, pelastustoimi sekä sosiaali- ja terveystoimen puolelta ensihoitohenkilöstö, päivystyspoliklinikat ja sosiaalitoimen päivystäjät. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2011.) Virve syntyi, kun haluttiin luoda turvallisuusviranomaisten käyttöön yhteinen kattava ja tehokas radioverkko, joka palvelisi kaikkia käyttäjäryhmiä ja parantaisi viranomaisten toimintaedellytyksiä sekä poikkeusoloissa että päivittäisessä toiminnassa. Virve-verkon mahdollistava TETRA-standardi syntyi 1990-luvun alussa ja itse Virve-verkko rakennettiin Suomeen asteittain vuosina 1998 - 2002. Vanhentuneet, erillisistä järjestelmistä koostuvat radioverkot korvattiin Virvellä vuoteen 2005 mennessä. (Valajärvi 2006, 107.)

Sosionomi on ohjaus-, kasvatusta- tai hoitotehtävissä tai palveluyksiköiden johtotehtävissä toimiva sosiaalialan ammattilainen (Ammattikorkeakoulu 2012). Sosionomin työkenttä on monipuolinen, hän voi työskennellä esimerkiksi lastensuojelussa, kotipalvelun ohjaajana tai mielenterveysongelmaisten parissa (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 86 - 92). Häätäkeskus käyttää Virveä viestiessään avuntarpeesta eri viranomaisille (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 31), minkä vuoksi esimerkiksi kriisi- ja päivystystyötä tekevä sosionomi saattaa tarvita sitä.

Otaniemen Laureassa on Virve-oppimisympäristö, jossa koulutetaan sosiaali- ja terveysalan henkilöstöä Virven käyttöön simulaatioympäristön avulla (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011). Virve-koulutus ja aiheesta tehdyt tutkimukset painottuvat hoitoalan opiskelijoihin ja henkilöstöön, mutta Virve on kuitenkin käytössä myös sosiaalitoimen puolella esimerkiksi sosiaalipäivystäjillä. Koska hätäkeskukset käyttävät hälyttämiseen Virveä, sen käyttö myös sosiaalitoimessa yhtenäistää hälytyskäytäntöjä eri viranomaisten välillä (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 31). Virve- ja viranomaisyhteistyösäädösten kehittäminen on merkitty myös hallitusohjelmaan (2011, 58), ja tulevaisuudessa Virven käyttö tulee sosiaali- ja terveystoimessa todennäköisesti lisääntymään, joten myös sosiaalialan opiskelijoiden ja työntekijöiden tulisi tietää siitä ja osata myös käyttää sitä.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Virve-puhelimen käyttömahdollisuuksia sosionomin työssä. Tavoitteenamme on sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen.

2 Viranomaisradioverkko Virve

Viranomaisverkko Virven avulla eri viranomaiset voivat viestiä turvallisesti ja tehokkaasti keskenään. Virven käyttäjien on hallittava Virve-viestinnän perussäännöt, joihin kuuluu esimerkiksi liikennekuri ja laitteen asiallinen ja oikea käyttö (Valajärvi 2006, 112).

2.1 Viranomaisverkko

Viranomaisverkko Virve syntyi, kun haluttiin luoda turvallisuusviranomaisten käyttöön yhteinen kattava ja tehokas radioverkko, joka palvelisi kaikkia käyttäjäryhmiä ja parantaisi viranomaisten toimintaedellytyksiä sekä poikkeusoloissa että päivittäisessä toiminnassa. Virve-verkon mahdollistava TETRA-standardi syntyi 1990-luvun alussa ja itse Virve-verkko rakennettiin Suomeen asteittain vuosina 1998 - 2002. Vanhentuneet, erillisistä järjestelmistä koostuvat radioverkot korvattiin Virvellä vuoteen 2005 mennessä. (Valajärvi 2006, 107.)

Digitaalisella viranomaisverkolla halutaan varmistaa, että eri viranomaisten välillä on olemassa turvallinen yhteys kaikissa olosuhteissa. TETRA-järjestelmän etuna on, että se mahdollistaa yhden yhteisen radioverkon jakamisen useiden organisaatioiden kesken. Järjestelmä takaa sekä yhden organisaation sisäisen että eri verkkojen välisen viestinnän turvallisuuden, sillä eri verkkojen käyttäjät eivät pääse käsiksi toistensa liikenteeseen. Koska eri käyttäjäryhmien väliset verkot ovat fyysisesti samassa radioverkossa ja helposti liitettävissä toisiinsa, on eri viranomaisorganisaatioiden välinen kommunikaatio kuitenkin mahdollista. (Valajärvi 2006, 107.) Edes ruuhkatilanteessa verkko ei tukkeudu, sillä tällöin voidaan estää sellainen liikenne, jolle on määritelty matala prioriteetti (Aalto 2009, 613).

Teknisesti Virven käyttö muistuttaa tavallisen matkapuhelimen käyttöä, vaikka siinä on myös tavallisesta matkapuhelimesta ja puhelinverkosta eroavia ominaisuuksia. Viranomaisverkon sisällä voidaan soittaa tavallisia puheluita muistuttavia salattuja yksilöpuheluita, mutta lisäksi se soveltuu myös esimerkiksi ryhmäpuheluiden ja hätäkutsujen välittämiseen. (Valajärvi 2006, 107 - 108.)

Virven tärkeimpiä käyttäjäryhmiä ovat sosiaali- ja terveys- sekä pelastusviranomaiset, poliisi ja puolustusvoimat. Käyttäjiksi on hyväksytty myös sellaisia yksityisiä yrityksiä, jotka huolehtivat yhteiskunnan turvallisuudesta, kuten energialaitoksia, vartiointiliikkeitä ja sairaankuljetusyrityksiä. Viranomaisverkkoa ylläpitää ja sen palveluista vastaa Suomen Erillisverkot Oy ja oikeudet verkon käyttämiseen määrittelee liikenne- ja viestintäministeriö. Yhteensä verkolla on käyttäjiä noin 31 000 ja se on koko maan kattava. (Aalto ym. 2009, 613; Pelastustoimi 2009.)

Virven käyttö viestintävälineenä sosiaali- ja terveysalalla lisääntyy koko ajan ja tällä hetkellä sitä käyttää enemmän terveydenhuoltohenkilöstö. Myös sosiaalitoimen päivystäjät käyttävät Virveä ja Virven oikeanlainen käyttö vaatii koulutusta. Koulutusta suunniteltaessa tulee selvittää, mitä opiskelijat tietävät aiheesta.

2.2 Viranomaisviestintä

Viestintämarkkinalain (393/2003) mukaan Liikenne- ja viestintäministeriö määrittelee ne käyttäjät, joilla on oikeus käyttää viranomaisverkkoa. Eri viranomaisten lisäksi käyttäjiksi voidaan hyväksyä henkilöitä tai yhtiöitä, joille kuuluu poikkeusoloissa tiettyjä erityistehtäviä. (Liikenne- ja viestintäministeriö 2009.)

Virven käyttö viestinnässä eri viranomaisten välillä on hyvin keskeinen. Virveä käyttävät ensihoitajat, ensihoidon vastuulääkärit, johtavat lääkärit, päivystyspoliklinikat sekä sosiaalitoimen päivystäjät. Yhteisessä verkossa viestiminen helpottaa eri viranomaisten välistä toimintaa. Liikennöinti voidaan kuitenkin rajata niin, että se toimii vain tiettyjen viranomaisten välillä. (Aalto ym. 2009, 613; Sosiaali- ja terveysministeriö 2011.)

Virve mahdollistaa tietoturvallisen kommunikoinnin yli viranomaisrajojen. Sitä käytetään pelastus- ja turvallisuusviranomaisten johtamisessa. Järjestelmään määritetyt puheryhmät on suunniteltu helpottamaan erilaisten tilanteiden johtamista. Virven tärkein käyttömuoto on ryhmäpuhelu, jonka avulla tiedot tapahtumista ja toimintaohjeet saadaan perille kaikille samaan aikaan. (Pelastustoimi 2009.)

Virveä käytetään viestintävälineenä päivittäisessä toiminnassa, mutta myös erilaisissa kriisitilanteissa ja suuronnettomuuksissa. Kriisitilanteita varten hyvä ennakkosuunnittelu ja käytännön toiminnanharjoittelu on tärkeää, jotta viestiliikenne sujuisi hyvin. Viestiliikennettä suunniteltaessa on muistettava, että kriisitilanteita varten on määritelty tarkkaan kuka johtaa tilannetta. Suuronnettomuuksien viestiliikenne tulisi olla mahdollisimman samanlaista kun päivittäinenkin viestintä, jotta se olisi sujuvaa. (Valajärvi 2006, 110.) Tehokas ja sujuva viestintä on erityisen tärkeää juuri kriisitilanteissa, mutta esimerkiksi Aasian tsunamikatastrofissa ongelmia oli tiedonkulussa sekä viranomaisten kesken että viranomaisten ja kansalaisten välillä. Ongelmia oli sekä puhelinverkkojen tekniikassa että viestinnän sisällössä. (Huhtala, Hakala, Laakso & Falck 2005, 240.) Matkapuhelinverkon tukkeutuessa on kriisitilanteissa käytetty Virveä (Huhtala ym. 2007, 237), joten viranomaisten tulee osata käyttää sitä ja viestiä sen avulla.

Kaikkien Virveä käyttävien on hallittava Virve-viestinnän perussäännöt, joihin kuuluu liikennekuri ja laitteen asiallinen ja oikea käyttö. Käyttäjän on myös tiedettävä oma asemansa organisaatiossa. (Valajärvi 2006, 112.) Kaikille Virve-päätelaitteen käyttäjille on järjestettävä

käyttökoulutus, joka sisältää koulutusta tietosuojasta ja liikennekurista. Viestiliikennekuriin kuuluu, että Virvellä hoidetaan lyhyesti ja asiallisesti vain tarpeen vaatima viranomaisliikenne. Tärkeää on huolellinen kuuntelu ja asiallinen kielenkäyttö. Radioliikenteen sujuvuuden takaamiseksi Virven käyttäjien tulisi opetella harkitsemaan sanomisiaan, puhumaan lyhyesti ja ymmärrettävästi sekä kuuntelemaan vastapuolen viestit loppuun asti. (Hyötylä 2003, 32.)

Eryteisesti ryhmäpuheluissa on puheen suunnitteleminen tärkeää, sillä tarkennusten kyseleminen vie muiden ryhmässä olevien henkilöiden aikaa ja pitää ryhmän liikennettä varattuna. Sekaannusten välttämiseksi puheenvuoron voi päättää sanomalla oman tunnuksensa. Ensimmäisessä puheenvuorossa on usein ensin syytä kutsua haluttua vastaanottajaa ja aloittaa viestintä vasta, kun on saanut vastauksen. Kaikki saadut ohjeet on kuitattava ja tarvittaessa kerrottava ne. (Aalto 2009, 618.) Yhden puheenvuoron kestoa voidaan rajoittaa teknisesti (Sosiaali- ja terveysministeriö 2004), joten viestien on tärkeää olla selkeitä ja lyhyitä.

Käytettäessä Virveä sosiaali- ja terveystoimen viestinnässä täytyy huomioida potilas- ja asiakastietojen salassapitoa koskevat säännökset ja kiinnittää erityistä huomiota viestinnän sisältöön. Viranomaisverkon tietoturvaan vaikuttavia tekijöitä ovat päätelaitteiden huolellinen käsittely, asianmukaisesti määritellyt käyttöoikeudet sekä käyttäjien asennoituminen tietoturvaan. Kun tehtävässä tarvitaan erityistä tietosuojaa, käytetään yksilöpuhelia, mikäli se on toiminnan kannalta mahdollista. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2003, 9 - 10.) Oikeudet yksilöpuheluihin määritellään tilaajakohtaisesti, ja niiden käyttöä voidaan rajata, jotta vältetään verkon ylikuormitus. Myös puheryhmät määritellään yksilöllisesti laitteen käyttäjän ja tämän tehtävien mukaan. Ryhmäpuhelun sisällön kuulevat kuitenkin kaikki ryhmässä olevat henkilöt ja jos puhelimessa on käytössä kaiutintoiminto, kaikki kuuloetäisyydellä olevat henkilöt pysyvät seuraamaan viestintää. Tästä syystä on huomioitava, että ryhmässä puhutaan potilaasta vain tehtävän vaatimassa laajuudessa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2004, 4 - 5, 9.) Hoito-henkilökuntakin on tuonut esiin huolensa tietoturvan toteutumisesta, kun Virve-puhelimesta tulevia viestejä joudutaan kuuntelemaan ulkopuolisten läsnä ollessa ja väärin puheryhmien kuunteleminen voi olla mahdollista (Ojanen 2007, 28 - 29).

Viranomaisviestintä Virven kautta toimii Sosiaali- ja terveysministeriön (2004) laatiman viestiohjeen mukaan. Viranomaisviestinnässä on kiinnitettävä huomiota ohjeisiin ja sääntöihin, jotta tieto eri viranomaisten välillä kulkee sujuvasti. Virven käyttömahdollisuuksia ja koulutusta kehitettäessä on hyödyllistä tietää, minkälaista yhteistyötä sosionomit tekevät muiden ammattiryhmien kanssa ja millaisissa tilanteissa viestintä voisi toimia paremmin.

3 Virve-koulutus

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama poikkeusolojen terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekisteröintiryhmä selvitti häiriötilanteiden ja poikkeusolojen valmiuskoulutuksen sisältöä ja määrää. Selvityksen mukaan ammattikorkeakoulujen Virve-koulutus on vielä puutteellista ja ammattikorkeakouluissa toivotaan, että kouluissa järjestettäisiin Virve-koulutusta esimerkiksi vapaasti valittavissa opinnoissa. Ainakin niillä ammattikorkeakouluilla, joissa on ensihoidon koulutusohjelma, tulisi olla mahdollisuus hankkia Virve-päätelaitteita opetuskäyttöön. Terveystieteiden koulutuksessa sairaankuljetus ja ensihoito ovat Virven suurimmat käyttäjäryhmät, mutta sen käyttö on laajenemassa muuhunkin sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan ja se tulee olemaan tärkeä osa sosiaalipäivystysjärjestelmien turvallisuutta ja viestintää. Sosiaali- ja terveystieteiden vastuualueeseen kuuluvissa normaali- ja poikkeusoloissa edellytetään sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivilta ammattihenkilöiltä Virven käytön hallintaa, minkä saavuttamiseksi Virve-koulutuksen tulisi olla osa normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen opetusta kouluissa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006², 24 - 29.)

Virven käyttöön ja Virve-koulutukseen liittyen on tehty opinnäytetöitä viime vuosina (esim. Ojanen 2007, Aho & Kainulainen 2010 ja Miettinen, Nikkarinen & Remes 2010, Jokitalo & Pohjola 2012), mutta ne keskittyvät lähinnä hoitotyön opiskelijoihin ja hoitohenkilökuntaan eikä vastaavia tutkimuksia sosiaalialaan liittyen löydy. Näistä opinnäytetöistä käy kuitenkin ilmi, että palaute toteutetuista koulutuksista on ollut positiivista ja koulutusta toivotaan, jotta Virve-puhelinta voitaisiin parhaiten käyttää hyväksi alan työtehtävissä.

Laurea Otaniemessä on Virve-oppimisympäristö, jossa Virven käyttökoulutusta järjestetään TETRAsim-koulutussimulaattorin ja Virve-päätelaitteen avulla sosiaali- ja terveysalalle (Laurea-ammattikorkeakoulu 2011). Jokitalon ja Pohjolan (2012, 25 - 26) opinnäytetyötutkimuksesta käy ilmi, että terveydenhoitajaopiskelijoiden Virven käyttö tehostui simulaatiokoulutuksen avulla. Opiskelijat pystyivät koulutuksen jälkeen käyttämään Virveä nopeammin ja kokivat, että pystyisivät käyttämään sitä työvälineenä, vaikka heillä ei ollut sen käytöstä kokemusta ennen koulutukseen osallistumista. Useimmat toivoivat kuitenkin vielä lisäkoulutusta Virven käyttöön, sillä esimerkiksi kansioiden ja puheryhmien käyttöä ei koettu sujuvaksi. Lisäksi Virve-puhelimen teknisten tietojen hallinta oli vielä koulutuksenkin jälkeen vaihtelevaa.

Ojanen (2007) selvitti opinnäytetyötutkimuksessaan ensiapupoliklinikoiden hoitohenkilöstön suhtautumista Virve-päätelaitteeseen ja sen käyttökoulutukseen. Tutkimukseen osallistuneista suurin osa koki Virven tarpeelliseksi työpaikallaan. Lähes kaikki olivat saaneet Virven käyttökoulutusta ja pitivät koulutusta hyödyllisenä. Kuitenkin yli puolet vastaajista koki koulutuksen olleen riittämätöntä ja monien mielestä laitteen käyttö oli edelleen vaikeaa. Vastaajat

toivoivat erityisesti käytännön harjoituksia, päätelaitteen käytön säännöllistä kertaamista sekä selkeämpiä ohjeita.

Tällä hetkellä ainakaan Laureassa sosionomiopiskelijoille ei järjestetä Virve-koulutusta. Virve-koulutus koetaan kuitenkin tärkeäksi Virven käytön oppimisessa. Jotta tuleva Virve-koulutus hyödyttäisi opiskelijoita, tulee selvittää, missä vaiheessa sosionomien opintoja koulutusta on hyvä järjestää ja minkälaista opetuksen sisällön tulee olla.

4 Sosionomien koulutus ja toimialue

4.1 Sosiaalialan koulutus Suomessa

Yhteiskunnassa on aina tarvittu sosiaalista ammattilaistyötä ja sitä on toteutettu jo ennen alan varsinaisen koulutuksen syntymistä. Suomessa ensimmäisiä sosiaalialan ammattilaisia alettiin kouluttaa vuonna 1918 ja akateeminen koulutus alalle aloitettiin kymmenen vuotta myöhemmin. Nykyisin erilaisia sosiaalialan ammattilaisia valmistuu ammattikorkeakouluista, yliopistoista sekä ammattikouluista. Lähihoitaja on peruskoulupohjainen sosiaali- ja terveystieteiden alan koulutus, joka aikoinaan ilmestyessään korvasi useita aiempia tutkintoja, kuten perushoitajan, lastenhoitajan ja sosiaalialalta kehitysvammaistenhoitajan ja päivähoitajan tutkinnot. Sosiaalityön yliopisto-opinnoissa tähdätään sosiaalityön ja sen ammattikäytäntöjen tieteelliseen tutkimukseen. Ammattikorkeakoulut perustavat koulutuksensa työelämän asettamiin ammattitaidon vaatimuksiin. Ammattikorkeakoulusta sosiaalialalle valmistuvien tutkintonomikkeita ovat geronomi, kuntoutuksen ohjaaja sekä sosionomi. (Mäkinen ym. 2009, 10 - 13.) Näistä jatkossa keskitymme sosionomien koulutukseen ja työtehtäviin.

Sosionomin ammattikorkeakoulututkinto on laajuudeltaan 210 opintopistettä ja ohjeaika sen suorittamiseen on 3,5 vuotta. Sosionomi on kolmannen asteen tutkinto, johon pohjakoulutuksena voi olla esimerkiksi ylioppilastutkinto tai toisen asteen ammatillinen tutkinto. Koulutus koostuu perusopinnoista ja ammattiopinnoista, joista jälkimmäiseen kuuluu sekä yhteisiä ammattiopintoja että suuntautumisvaihtoehdosta riippuvia opintoja. Koulutukseen sisältyy myös käytännön harjoittelua erilaisilla sosiaalialan kentillä 45 opintopisteen verran. Sosionomin AMK-tutkinto on alempi korkeakoulututkinto, jonka suorittamisen jälkeen voi halutessaan jatkaa sosiaalialan opintoja suorittamalla erikoistumisopintoja tai ylempää ammattikorkeakoulussa sosionomi (ylempi AMK) -tutkinnon. (Mäkinen ym. 2009, 14.)

4.2 Sosiaalialan koulutusohjelman sisältö

Kuvattaessa koulutuksen ja työn välisiä suhteita käytetään usein käsitteitä kuten osaaminen, kompetenssi ja kvalifikaatio. Osaamisella käsitetään taitojen soveltamista sosiaalisessa ympä-

ristössä kuten työorganisaatiossa. Osaamiseen liittyy myös henkilön omakohtaisiin kokemuksiin perustuva hiljainen, usein tiedostamaton tieto sekä tämän oma osaaminen, jolla tarkoitetaan tietoja ja taitoja, jotka opiskelijalla on ollut jo ennen opintojensa aloittamista. Kvalifikaatio tarkoittaa, että ihminen on koulutuksessaan saavuttanut sellaisen osaamisen, jonka avulla hän soveltuu työhönsä. Työntekijän valmiuksia, kykyjä ja taitoja suoritua tehtävistään taas kutsutaan kompetensseiksi. (Mäkinen ym. 2009, 16 - 17.) Sosiaalialan koulutuksen kompetenssit jaotellaan kuuteen eri osa-alueeseen, jotka ovat sosiaalialan eettinen osaaminen, asiakastyön osaaminen, sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen, kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen, tutkimuksellinen kehittämisosaaminen sekä johtamisosaaminen. (Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto 2010.)

Sosiaalialan eettisen osaamisen kompetenssi tarkoittaa sosiaalialan arvojen ja ammatillisten periaatteiden sisäistämistä, kykyä ottaa huomioon jokaisen yksilön ainutkertaisuus ja tasa-arvon ja suvaitsevaisuuden edistämistä yhteiskunnassa. Asiakastyön osaamisen kompetenssiin liittyy sosionomin kyky luoda asiakkaaseen ammatillinen vuorovaikutus- ja yhteistyösuhde, kyky tukea ja ohjata erilaisia asiakkaita tavoitteellisesti sekä asiakkaan tarpeiden ymmärtäminen ja omien voimavarojen tukeminen. Sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen tarkoittaa sitä, että sosionomi tuntee ja osaa soveltaa hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta tukevia palvelujärjestelmiä, osaa arvioida erilaisten asiakkaiden palveluntarpeita sekä osaa toimia sosiaalisena asiantuntijana moniammatillisissa verkostoissa. (Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto 2010.)

Kriittiseen ja osallistavaan yhteiskuntaosaamiseen kuuluu sosionomin kyky analysoida epätasa-arvoa tuottavia rakenteita ja osaa käyttää yhteiskunnallisia vaikuttamisen ja viestinnän keinoja. Tutkimuksellinen kehittämisosaaminen tarkoittaa, että sosionomi on sisäistänyt tutkivan ja kehittävän työtteen, hänellä on käytäntöpainotteista tutkimusosaamista ja hän pystyy suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan alan kehittämishankkeita. Johtamisosaamiseen kuuluu talous- ja henkilöstöhallinnon peruseriaatteiden tunteminen, kyky toimia lähiesimiehenä ja kyky tehdä päätöksiä. (Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto 2010.)

4.3 Sosionomi sosiaalipäivystyksessä

Sosionomin työkenttä on monipuolinen, hän voi työskennellä esimerkiksi lastensuojelussa, lasten kriisipäivystyksessä, kotipalvelun ohjaajana tai mielenterveysongelmaisten parissa (Mäkinen ym., 2009, 86 - 92). Koulutuksessa voi suuntautua esimerkiksi lastensuojeluun, mielenterveys-, päihde- ja kriisityöhön sekä vanhustyöhön (Opintoluotsi 2010). Kaikilla sosiaalialan kentillä Virven käyttö ei tulevaisuudessakaan välttämättä tule ajankohtaiseksi, mutta esimerkiksi erilaisissa päivystystehtävissä toimiville sosionomeille se voi olla tärkeä työväline.

Esimerkiksi hätäkeskukset käyttävät viestinnässään Virveä, joten viranomaisverkon käyttö myös sosiaalitoimessa yhtenäistää hälytyskäytäntöjä ja se takaa nopean yhteyden sosiaaliviranomaisilta hätäkeskukseen. Jotta esimerkiksi onnettomuustilanteissa voidaan onnistuneesti käyttää Virveä, sen täytyy olla päivittäisessä käytössä ainakin keskeisillä sosiaalitoimen toimijoilla, sillä erityistilanteessa uusien toimintatapojen ja tekniikkojen käyttöä ei voida opetella. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008.)

Sosiaalipäivystyksessä sosionomi voi toimia toimivaltaisen sosiaaliviranomaisen kanssa yhteistyössä. Tällainen yhteistyö on mahdollista esimerkiksi ympärivuorokautisia sosiaalipalveluita tuottavassa yksikössä kuten sosiaalipäivystysosastolla tai kun sosiaalipäivystys on järjestetty etu- ja takapäivystäjien yhteistyönä, jolloin sosionomi voi toimia etupäivystäjänä. Virven käyttöönotto kytkee sosiaalipäivystäjät muiden turvallisuusviranomaisten toimintaan ja lisää sosiaalipäivystäjien turvallisuutta, kun Virven avulla voi nopeasti hälyttää apua. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006¹.)

Kunnat järjestävät asukkailleen erilaisia sosiaalipalveluja. Asukkaille on myös tarjottava tarvittaessa kiireellistä sosiaalipalvelua mihin vuorokauden aikaan tahansa. Myös kunnassa oleskelevalle henkilölle on tarjottava kiireellistä sosiaalipalvelua. Kuntien sosiaaliviranomaiset ovat laatineet tällaisia tilanteita varten valmiussuunnitelman, jonka mukaan kriisitilanteissa toimitaan. Kunta voi järjestää sosiaalipalvelut itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkimalla palvelut muilta palveluiden tuottajilta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2005.)

Laki hätäkeskustoiminnasta (2010) määrittelee tarkoitukseen väestön turvallisuuden edistämisen, hätäkeskuspalveluiden tuottamisen järjestämisen ja palveluiden saatavuuden ja laadun parantamisen. Suomen hätäkeskuksia johtaa ja ohjaa sisäasiainministeriö yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Hätäkeskuslain perusteella kaikkien hätäkeskustoimintaan osallistuvien viranomaisten on ilmoitettava hätäkeskuksille omaa toimialaansa koskevat asiat ja yhteystiedot päivystävään viranomaiseen kaikkina vuorokauden aikoina. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007.)

Kun hätäkeskuspäivystäjä saa ilmoituksen tapahtumasta, arvioi hän tilannetta, sen kiireellisyyttä sekä virka-avun tarvetta ja tekee siitä ilmoituksen tarvittaville tahoille. Tilanne saattaa olla sellainen, että paikalle tarvitaan vain sosiaaliviranomaista. Yleisempää kuitenkin on, että paikalle tarvitaan myös muita viranomaisia. Sosiaaliviranomaisille voidaan tehdä myös ennakoilmoitus esimerkiksi suuremmista onnettomuuksista, vaikkei vielä olisi tietoa tarvitaanko sosiaaliviranomaista. Virve on jo jonkin verran käytössä myös sosiaalipäivystyksissä. Se on helpottanut hätäkeskuksen työtä, koska tällöin kaikkiin viranomaisiin voidaan olla yhteydessä samalla tavalla. Virven avulla myös sosiaaliviranomainen saa nopeammin yhteyden hätäkeskukseen ja muihin viranomaisiin. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007.)

Sosionomeilla on valmistuttuaan paljon erilaisia työmahdollisuuksia ja välttämättä Virve ei ole käytössä kaikissa työpaikoissa. Virve on kuitenkin käytössä joissakin sosiaali- ja kriisipäivystyksissä ja sen käyttö laajenee tulevaisuudessa. On tarpeen selvittää, millaisissa työtehtävissä Virve voisi sosionomeilla olla käytössä.

5 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Virven käyttömahdollisuuksia sosionomin työssä. Tavoitteenamme on sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen.

Tutkimuskysymys: Miten sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutusta tulisi kehittää?

6 Opinnäytetyön toteuttaminen

6.1 Tutkimusmenetelmä

Käytimme aineiston keruuseen kvalitatiivista tutkimusmenetelmää ja tutkimus toteutettiin teemahaastatteluina. Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston koko ei ole tärkein vaan sen laatu. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 161.) Laadullisen tutkimuksen tavoitteena ei ole etsiä totuutta vaan ihmisen omia kuvauksia koetusta todellisuudesta (Vilkkä 2005, 97 - 98). Kvalitatiivinen tutkimus on yleensä uusia havaintoja keräävää. Tutkimuksen tuloksena on usein uusia näkemyksiä jostain asiasta. (Yli-Luoma 2001, 34.)

Haastattelu on ainutlaatuinen tiedonkeruumenetelmä, siinä keskustellaan suoraan tutkittavan kanssa. Etuna haastattelussa on, että aineiston keruuta voidaan säädellä joustavasti tilanteen mukaan ja vastaajia myötäillen. Haastattelussa on mahdollista nähdä haastateltavan ilmeet ja eleet ja tarvittaessa haastattelija voi esittää tarkentavia kysymyksiä asioista. Monet haastattelun hyvät puolet sisältävät myös ongelmia. Haastateltava voi kokea tilanteen epämiellyttäväksi ja pelottavaksi. Haastateltavilla on myös joskus taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia. (Hirsjärvi ym. 2010, 206.)

Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. Puolistrukturoidulle haastattelulle on ominaista, että jokin haastattelun näkökohta on lyöty lukkoon, mutta ei kuitenkaan kaikkia. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille samat, mutta vastaukset eivät ole sidottu erilaisiin vastausvaihtoehtoihin vaan vastata saa omin sanoin. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 47.)

Tässä opinnäytetyössä käytettiin tiedonkeruumenetelmänä teemahaastattelua. Haastatteluja varten laadittiin haastattelurunko (liite 1), jonka teemat nousivat opinnäytetyön teoreettisesta viitekehystä. Haastatteluiden avulla pyrittiin selvittämään, millaista yhteistyötä sosionomi tekee muiden viranomaisten kanssa, sosionomien tietämystä Virvestä sekä sitä, millaista Virve-koulutusta sosionomiopiskelijoille tulisi järjestää.

6.2 Aineiston hankinta

Tutkimusta varten haastattelimme sosionomiopettajaa, Laurean opettajan suosittelemaa sosionomiopiskelijaa sekä kunnallisessa kriisipäivystyksessä toimivaa valmista sosionomia saadaksemme erilaisia näkökulmia tutkimukseen. Ajatuksena oli, että sosionomiopiskelijalta saa tuoretta tietoa tämän hetken sosionomikoulutuksesta. Työelämässä toimivalla sosionomilla taas on käytännön kokemusta ja häneltä voi olla näkemystä siihen, millaisissa tehtävissä Virvestä voisi hänelle olla hyötyä. Opettajalla taas on sekä tietoa koulutuksesta että kokemusta työelämästä. Koska sosionomien työmahdollisuudet ovat laajat eikä kaikissa työtehtävissä Virven käyttötarve todennäköisesti ole yhtä suuri, haastateltavaksi valittiin kriisityöhön perehtynyt työelämän edustaja. Valitsimme opintojensa loppuvaiheessa olevan opiskelijan, jotta hänellä olisi jo selkeä kuva työelämästä.

Otimme sähköpostilla yhteyttä henkilöihin, joita pyysimme haastateltavaksi. Tässä yhteydessä haastateltaville selvitettiin opinnäytetyön tarkoitus ja kerrottiin lyhyesti, mikä Virve on. Ennen haastatteluja jokainen haastateltava allekirjoitti suostumuksen tutkimukseen osallistumisesta ja haastattelujen nauhoittamisesta (liite 2).

Opettajaa ja opiskelijaa haastattelimme koulussa ja työelämän edustajaa hänen työpaikallaan. Kaikki haastattelut toteutettiin yksilohaastatteluina ja ne järjestettiin niin, että haastattelutilassa oli paikalla ainoastaan haastateltava ja opinnäytetyön tekijät.

6.3 Aineiston analyysi

Haastattelut litteroitiin eli kirjoitettiin puhtaaksi. Litterointi on jo itsessään analyttinen prosessi, sillä siinä käännetään puhuttu kieli kirjoitetuksi, jolloin menetetään äänensävy ja esimerkiksi ironian välittäminen litteroinnissa on hyvin vaikeaa. (Kvale & Brinkmann 2009, 178.) Teimme litteroinnin aina heti haastattelujen jälkeen, jolloin haastattelutilanne oli tuoreessa muistissa. Litteroinnin jälkeen aineisto analysoitiin.

Aineiston kuvaamiseen ja analysointiin käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Sisällönanalyysissa kerätty aineisto tiivistetään niin, että tutkittavaa ilmiötä voidaan kuvata lyhyesti ja yleistävästi ja että tutkittavien ilmiöiden väliset suhteet saadaan selkeinä esille. Sisällön-

analyysin avulla voidaan tehdä havaintoja dokumenteista ja analysoida niiden sisältöä systemaattisesti. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2001, 23.)

Analyysia tehdessämme tarkastelimme kaikkien haastateltavien vastauksia kysymys kerrallaan. Valitsimme aineistosta tutkimuksen kannalta oleelliset asiat tarkasteltavaksi ja jätimme epäoleelliset asiat analyysista pois. Haastattelujen aidoista alkuperäisilmaisuista muodostettiin pelkistettyjä ilmauksia. Tuloksissa alkuperäisilmaiset ovat virkkeitä ja pelkistetyt ilmaukset ovat sanoja tai muutaman sanan muodostamia fraaseja. Pelkistetyistä ilmauksista haettiin yhteisiä ja samankaltaisia piirteitä, joiden perusteella ilmaukset ryhmiteltiin alaluokkiin.

7 Tulokset

7.1 Sosionomien yhteistyökumppanit

Ensimmäiseksi kysyimme, millaista yhteistyötä sosionomit tekevät muiden viranomaisten kanssa. Vastausten perusteella sosionomit tekevät moniammatillista yhteistyötä eri viranomaisten kanssa esimerkiksi terveysalan, kasvatus- ja koulutusala ja muiden viranomaisten kuten poliisin kanssa. Vastauksista käy ilmi, että yhteistyökumppanit riippuvat paljon siitä, missä sosionomi työskentelee. Usein yhteistyöhön liittyy se, että tilanteessa tarvitaan kiireellistä sosiaalipalvelua tai kriisiapua.

Alkuperäisilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> - ”Terveystenhoito, mitä siinä nyt on, terveyskeskuksia” - ”Lähimmät yhteistyökumppanit on terveysala, koulutoimi ja tietysti varhaiskasvatus.” 	<ul style="list-style-type: none"> - terveydenhoito - terveyskeskukset - ensihoito 	<ul style="list-style-type: none"> - Terveysala
<ul style="list-style-type: none"> - ”Jos nyt päiväkodissa tekee töitä niin varmaan koulujen kanssa myöskin” 	<ul style="list-style-type: none"> - koulutoimi - koulut - varhaiskasvatus 	<ul style="list-style-type: none"> - Koulutus ja kasvatus
<ul style="list-style-type: none"> - ”Me tehdään yhteistyötä hätäkeskuksen, pelastuslaitoksen, poliisin, ensihoidon kanssa” - ”No esimerkiksi poliisin kanssa.” 	<ul style="list-style-type: none"> - hätäkeskus - pelastuslaitos - poliisi 	<ul style="list-style-type: none"> - Muut viranomaiset

Taulukko 1: Sosionomien yhteistyökumppanit.

Kysyessämme, millaisissa tilanteissa yhteistyö ja viestintä voisi toimia paremmin, nousi vasta-uksissa esiin yhteistyö poliisiviranomaisten kanssa. Kiireellisissä ja väkivaltatilanteissa tarvitaan poliisia, mutta yhteys sosionomien ja muiden kriisitilanteiden viranomaisten välillä kulkee hätäkeskuksen kautta. Vaikka periaatteessa sosionomi voisi suoraan ottaa yhteyden poliisiin tai ensihoitoon, tällä hetkellä viestintä kulkee hätäkeskuksen kautta.

”Tällä hetkellä viestintä on aika kankeeta.”

7.2 Sosionomien Virve-tietämys

Haastatelluista vain yhdellä ei ollut viranomaisverkosta ja Virvestä tietoa ennestään. Yksi haastateltava kertoo lukeneensa aiheesta ja olevansa siitä tietoinen, mutta käytännössä ei tunne sitä. Yksi haastateltava tuntee Virven ja on myös käyttänyt sitä.

Alkuperäisilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> - ”En tiedä mitä se käytännössä on” - ”Hieno sana, en osaa selittää” 	<ul style="list-style-type: none"> - Ei tiedetä käytännössä - Ei osata selittää 	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedon puute
<ul style="list-style-type: none"> - ”Vähän oon niinku tietoinen” - ”Oon lukenut näitä papereja” 	<ul style="list-style-type: none"> - Tietoisuus aiheesta - Kirjallinen tieto 	<ul style="list-style-type: none"> - Teoriatietoa
<ul style="list-style-type: none"> - ”Virveähän käytettiin -- sähkökatkokkien yhteydessä.” - ”Jos kännykät ei toimi ja kännykät kaatuu.” - ”Viranomaisten suojattu puheyhteys, joka toimii radioverkossa” 	<ul style="list-style-type: none"> - Sähkökatkoksen yhteydessä - Kun kännykät eivät toimi - Suojattu puheyhteys radioverkossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Esimerkkejä Virven käytöstä

Taulukko 2: Sosionomien tietämys Virvestä.

7.3 Virven käyttömahdollisuudet sosionomien työssä

Kysyttäessä siitä, millaisilla sosionomin työkentillä Virve voisi olla käytössä, esiin nousivat erityisesti erilaiset akuutit ja kriisitilanteet kuten suuronnettomuudet ja kouluväkivaltatilant-

teet, joissa täytyy kiireellisesti saada yhteys muihin viranomaisiin. Kriisitilanteiden lisäksi heräsi ajatuksia siitä, miten Virveä voisi käyttää tulevaisuudessa myös vähemmän kiireellisessä viestinnässä. Vaikka tällä hetkellä monet asiat hoidetaan ilman Virveä, voisi Virven käyttöä lisätä kiireettömissäkin asioissa, jotta sitä osattaisiin käyttää kiireellisissä tilanteissa.

”Meidän pitäisi harjotella niitä kiireellisiä tilanteita sillä periaatteella että on vaan se Virve.”

Alkuperäisilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> - ”Mulle tulee tietysti mieleen nää kouluväkivaltilanteet.” - ”Jos tulee laajemmaksi se kriisitilanne ... tarvittais enemmän vielä viranomaisia” - ”Nää onnettomuustilanteet, suuronnettomuustilanteet tietenkin” - ”Esimerkki että lapsi on jätetty päiväkotiin ja mitä tehdään” 	<ul style="list-style-type: none"> - kouluväkivalta - kriisitilanteet, joissa tarvitaan useampia viranomaisia - onnettomuudet - suuronnettomuudet - päiväkoti 	<ul style="list-style-type: none"> - Akuutit tilanteet
<ul style="list-style-type: none"> - ”Mul tuli toi turvakoti nyt ensimmäisenä mieleen.” - ”No esimerkiks just tuolla sosiaalivirastossa” - ”Tehdään yhteistyönä joku tilaisuus... tulipalotilanteiden jälkeen asukastilaisuuksia” 	<ul style="list-style-type: none"> - turvakoti - sosiaalivirasto - tilaisuuden järjestäminen yhteistyönä 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiireettömät ongelmatilanteet
<ul style="list-style-type: none"> - ”Meil on yhteys pääkaupunkiseudun sosiaali- ja kriisipäivystykseen tän Virven kautta... sitä vois ehkä lisätä” 	<ul style="list-style-type: none"> - yhteistyö sosiaali- ja kriisipäivystysten kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö oman ammattiryhmän kanssa

Taulukko 3: Virven käyttömahdollisuudet sosionomin työssä.

7.4 Virve-koulutuksen ajankohta

Kahden haastateltavan mielestä sosionomien Virve-koulutuksen tulisi sijoittua ajallisesti opiskelijan puoliväliin. Näin opiskelijat olisivat jo oppineet jotakin ja heille olisi selvinnyt, mitä sosiaaliala on ja millaisia asiakkaita ja ongelmia alalla esiintyy. Koulutuksen ei kuitenkaan tulisi olla aivan koulutuksen lopussakaan, jotta opiskelijat voisivat mahdollisesti nähdä Virveä käytännössä harjoitteluissaan. Kolmas haastateltavista pohdiskeli, että Virve-koulutusta voitaisiin järjestää jo ennen ensimmäistä harjoittelua.

Alkuperäisilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
<ul style="list-style-type: none"> - ”Ensimmäinen vuosi on sellanen että ollaan aika paljon ihmettelemässä.” - ”Ensimmäinen vuosi on vähän semmoista että ihmetellään mitä se sosiaaliala on.” - ”Ei heti alussa, että olis jo jotain opittu.” 	<ul style="list-style-type: none"> - alussa ihmettelyä - ei ennen kuin opittu jotain 	<ul style="list-style-type: none"> - Kun opittu tuntemaan alaa
<ul style="list-style-type: none"> - ”Miksi ei jo ennen ensimmäistä harjoittelua?” - ”Kun tulee niitä harjoitteleita niin nähdä sitä käytännössäkin. Päästä kenties soveltamaan sitä...” 	<ul style="list-style-type: none"> - ennen harjoittelua - käytännössä soveltaminen harjoitteluissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Ennen harjoittelua

Taulukko 4: Virve-koulutuksen ajankohta

7.5 Virve-koulutuksen muoto

Kaikkien vastaajien mielestä Virve-koulutus sopisi kaikille sosionomiopiskelijoille. Eräs vastaaja toi esiin, että sosiaalialan koulutuksessa pitäisi yleisestikin hyödyntää teknologiaa nykyistä enemmän. Hänen mukaansa sosiaalialalla ei perinteisesti ole teknisiä välineitä tai laitteita ja teknologiaa pidetään pelottavana, joten Virve-koulutus voisi olla yksi tapa, jolla teknologiaa tuotaisiin myös sosionomien työhön, ja tällöin se voisi olla osana kaikkia suuntautumisvaihtoehtoja.

Kysyttäessä siitä, millä tavalla Virven käyttöä tulisi opettaa, kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että käytännön harjoittelu olisi tarpeellista. Tärkeänä nähtiin, että opiskelijat ymmärtävät, mikä Virve on ja millaisia käyttökohteita sillä voisi olla, mutta tämän lisäksi käy-

tännön harjoitukset olisivat tarpeellisia, jotta Virve ”(tulisi) eläväksi” ja opiskelijat saisivat kokemusta Virvestä. Yksi haastateltavista sanoi, että koulutuksessa pitäisi hyödyntää case-harjoituksia, joissa esiintyisi eri viranomaisia, esimerkiksi hätäkeskus.

Lopuksi annoimme haastateltaville vielä mahdollisuuden kertoa vapaasti, mitä muita ajatuksia heillä aiheeseen liittyen oli. Tässä yhteydessä haastateltavat ilmaisivat, että aihe on kiinnostava ja toivoivat, että koulutusta järjestettäisiin myös sosiaalipuolella.

”Tää on tosi tärkeä aihe ja tosi hyvä että tätä selvitetään ... Toivottavasti se sisältyis siihen sosiaalipuolen koulutukseen myös.”

”Sehän olis aika kiinnostava yhteistyöpaikka sosiaali- ja terveysalalla et esimerkiksi tässä koulutuksessa et vois tätä Virve-koulutusta olla. Mehän paljon puhutaan sosiaali- ja terveysalan yhteisistä opinnoista ynnä muuta mut ehkä me tavataan hankkeiden kautta jos me tavataan, ei aina silloinkaan.”

8 Pohdinta

8.1 Tulosten tarkastelu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Virven käyttömahdollisuuksia sosionomien työssä ja tulosten perusteella Virven käyttö sosionomien työvälineenä etenkin kiireellisissä kriisitilanteissa olisi hyödyllinen. Äkilliset kriisitilanteet olivat päällimmäisenä haastateltavien mielessä, mutta he toivat esiin myös vähemmän kiireisiä tilanteita, joissa Virveä voitaisiin tulevaisuudessa pyrkiä hyödyntämään. Virve nähtiin työkaluna, jonka avulla voitaisiin tulevaisuudessa parantaa yhteistyötä sekä oman alan sisällä että moniammatillisessa yhteistyössä esimerkiksi tilaisuuksien järjestämisessä.

Sosionomit tekevät paljon yhteistyötä eri viranomaisten kanssa ja Virven käyttö viranomaisten välisessä viestinnässä voi helpottaa työskentelyä. Etenkin kiireellisissä kriisitilanteissa, jossa yhteys on saatava nopeasti, Virveä voisi hyödyntää viranomaisten välisessä yhteydenpidossa. Tällä hetkellä viestintä kulkee hätäkeskuksen kautta, mutta Virvellä yhteydenpito voisi olla myös suoraan kahden viranomaisen välillä niin, että hätäkeskus jäisi välistä pois. Näin viestin perille meno olisi nopeampaa. Lisäksi monen ihmisen kautta viestittäessä on aina riski, että osa viestistä jää sanomatta tai viesti muuttuu. Tämän toteutuminen vaatii, että kaikki osapuolet osaavat käyttää Virveä, mutta lisäksi puheryhmien organisointia on mietittävä, jotta esimerkiksi poliisi ja sosionomi voivat helposti saada yhteyden toisiinsa Virven avulla.

Sosiaali- ja terveystoimen vastuualueeseen kuuluvissa normaali- ja poikkeusoloissa edellytetään sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivilta ammattihenkilöiltä Virven käytön hallintaa, minkä saavuttamiseksi Virve-koulutuksen tulisi olla osa normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen opetusta kouluissa. Virve-koulutus ammattikorkeakouluissa on kuitenkin vielä puutteellista ja joissakin kouluista sitä ei järjestetä lainkaan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006², 29.) Virve-koulutus ja aiheesta tehdyt tutkimukset painottuvat hoitoalan opiskelijoihin ja henkilöstöön eikä vastaavia tutkimuksia sosiaalialalta löytynyt. Koska omissa hoitotyön opinnoissammekin Virve-koulutus kuului pakollisena kuitenkin vain kriittisesti sairaan potilaan hoitotyöhön, pidämme epätodennäköisenä, että Suomen ammattikorkeakouluissa Virve kuuluisi sosionomien koulutukseen. Ammattikorkeakoulujen opintosuunnitelmista emme löytäneet sellaista tietoa, että sosionomiopiskelijoille järjestettäisiin Virve-koulutusta. Virve onkin melko uusi käsite ja sen käyttökoulutus on vielä kehitysvaiheessa. Tähän opinnäytetyötutkimukseen haastateltujen henkilöiden tietämys Virvestä oli vaihtelevaa ja vain yksi oli käyttänyt Virveä. Koska Virve on käytössä vain tietyissä työpaikoissa erityisesti sosiaalialalla, tietämys aiheesta on yleisellä tasolla todennäköisesti melko vähäistä. Koulutuksen tulisikin lähteä siitä, että opiskelijoille selvitetään, mikä Virve on ja kuinka sillä voidaan viestiä.

Kaikkien haastateltavien mielestä Virve-koulutus sopisi sosionomiopiskelijoiden koulutukseen ja kaikki olivat kiinnostuneita aiheesta. Kaikkien mielestä koulutukseen tulisi kuulua myös käytännön harjoittelua pelkän teoretiedon lisäksi. On kuitenkin huomioitava, että haastateltavat saattoivat pyrkiä antamaan sosiaalisesti suotavia vastauksia haastattelutilanteessa. Vaikka haastateltavat olisivat ajatelleet, että Virve ei sosionomikoulutuksessa ole tarpeellinen, eivät he välttämättä olisi kehanneet sanoa sitä haastattelutilanteessa. Toisaalta etukäteistietämys Virvestä ei ollut ratkaiseva tekijä haastateltavien valikoinnissa ja koska tietoa aiheesta oli haastateltavilla melko vähän, voidaan olettaa, että haastateltavilla ei ainakaan ollut omia taka-ajatuksia tai intressejä Virveen liittyen.

Kvalifikaatio tarkoittaa, että ihminen on koulutuksessaan saavuttanut sellaisen osaamisen, jonka avulla hän soveltuu työhönsä. (Mäkinen ym. 2009, 16 - 17.) Tällä hetkellä Virveä käyttävät ainakin sosiaalipuolen kriisipäivystäjät, joten opiskelijoiden, jotka harkitsevat kyseiseen työpaikkaan hakeutumista, on hyvä jo opintojen aikana saada tietoa Virvestä ja Virven käyttöharjoitusta. Sopiva aika Virve-koulutukselle olisi opintojen puolivälin jälkeen. Tällöin opiskelijat ovat ehtineet tutustua alaansa ja tuleviin työmahdollisuuksiinsa, mutta heillä on vielä jäljellä työharjoitteluita, joissa Virven saattaa nähdä käytännössä. Koulutukseen tulisi sisältyä käytännön harjoittelua eikä pelkästään teoretietoa Virvestä. Harjoittelussa voi käyttää hyväksi Laurea Otaniemen simulaatioluokkaa sekä case-harjoituksia, joissa Virve tuodaan osaksi sosionomien todellisia työtehtäviä. Näissä harjoituksissa opiskelijat voivat harjoitella esimerkiksi sitä, miten Virveä voisi käyttää esimerkiksi viestintään hätäkeskuksen kanssa onnettomuustilanteessa. Koulutuksessa voi hyödyntää esimerkiksi Lähteen ja Markkasen (2012) laati-

mia sosionomiopiskelijoille suunnattuja case-harjoituksia Virven käytöstä. Case-harjoitusten etuna on, että Virve-puhelimen teknisen käytön lisäksi niiden avulla voidaan opettaa säännösten mukaista ja potilasturvallisuuden huomioivaa Virve-viestintää. Samassa yhteydessä voidaan harjoitella esimerkiksi muuta toimintaa onnettomuustilanteessa, kuten ensiapua.

Sosiaali- ja terveysministeriö (2004) on määrittänyt viestiliikenneohjeet, joita jokaisen Virve-käyttäjän tulee noudattaa. Ohjeissa käsitellään esimerkiksi tietosuojan toteutumista viestinnässä sekä puheryhmien oikeaa käyttöä. Puhelinviestintä on kriisitilanteissa keskeinen yhteydenpitoväline (Huhtala ym. 2005, 237), joten sen sujuvuus on varmistettava. Koska esimerkiksi Aasian tsunamikatastrofissa viestinnässä oli puutteita (Huhtala ym. 2005) ja eräs haastateltavistamme kuvaili viranomaisten välistä viestintää kankeaksi, olisi sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen hyvä sisältää myös viestintäopetusta. Esimerkiksi rajoitettu puheaika ja potilastietojen käsittely ovat asioita, joita Virven käyttäjän tulisi viestinnässään osata huomioida.

Sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen ei välttämättä tarvitse olla sellaista, että sen jälkeen jokainen sen käynyt pystyisi heti työssään käyttämään Virveä. Se, millä tavalla ja missä laajuudessa Virveä käytetään, riippuu työympäristön tarpeista ja käytännöistä, joten työpaikkakohtainen koulutus on Virven käyttäjälle joka tapauksessa tarpeellinen. Toisaalta sosionomin, joka ei käytä Virveä työssään, ei ole tarpeellista osata sen käyttöä yksityiskohtaisesti. Tärkeää on kuitenkin tuoda Virveä jo opiskelijoiden tietoisuuteen ja ohjata perusasioita sen käytöstä, jotta kynnys sen käyttöön madaltuisi, jos tulevaisuudessa sitä tarvitaan.

8.2 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkijan tulee noudattaa eettisesti kestäviä tiedonhankintamenetelmiä ja tutkimusmenetelmiä. Tiedonhankinnan perustana on alan tieteellinen kirjallisuus ja ammattikirjallisuus. Tutkimuksen on tarkoitus tuottaa uutta tietoa tai esittää, miten vanhaa tietoa voidaan hyödyntää uudella tavalla. Tutkijan on toimittava rehellisesti, huolellisesti ja tarkkaavaisesti tutkimustyössään ja tutkimustulosten esittämisessä. (Vilkkä 2005, 30.) Tähän tutkimukseen haettiin kirjallisesti lupa Laurean kehittämispäällikkö Tuija Partiolta (liite 3).

Haastateltavilta tulee saada tietoon perustuva suostumus ("informed consent") tutkimukseen osallistumisesta, mikä tarkoittaa, että tutkittavia tulee informoida tutkimuksen tarkoituksesta ja toteutuksesta sekä luottamuksellisuusasioista, kuten siitä, kenellä on oikeus nähdä tutkimusmateriaali. Haastattelututkimuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että haastateltavat pysyvät anonymineina, ellei esimerkiksi tutkimuksen uskottavuuden kannalta ole tärkeää, että haastateltavan asiantuntijan henkilöllisyys on julkinen. (Kvale & Brinkmann 2009, 70 - 71.) Tutkimuksemme osallistujilta pyysimme tutkimusluvan kirjallisena, ja samalla

pyysimme luvan haastattelun nauhoittamiseen (liite 2). Suostumuslomakkeessa kerrottiin haastateltaville opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimusmenetelmä. Haastattelutallenteet hävitettiin litteroinnin jälkeen asianmukaisesti niin, ettei ulkopuolisilla ollut mahdollisuutta kuulla niitä. Haastateltavien henkilöllisyys ei käy ilmi valmiista opinnäytetyöstä.

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyn tutkimuksen voi sanoa olevan luotettava, jos tutkimuskohde ja tulkittu materiaali ovat yhteensopivia. Tutkimuksen toteuttaminen ja luotettavuus eivät ole kaksi erillistä tapahtumaa, vaan viime kädessä luotettavuuden kriteeri on tutkija itse ja hänen rehellisyytensä. Arvioinnin kohteena ovat tutkijan tekemät valinnat ja ratkaisut, joten tutkijan tulee arvioida tutkimuksensa luotettavuutta jokaisen tekemänsä valinnan kohdalla. Tutkijan on koko ajan pystyttävä perustelemaan miksi hän kuvaa asian niin kuin kuvaa ja perustelemaan menettelynsä uskottavasti. (Vilka 2005, 158 - 159.)

Haastatteluaineiston luotettavuus riippuu sen laadusta. Haastattelun luotettavuuteen voidaan vaikuttaa etukäteen niin, että tehdään mahdollisimman hyvä haastattelurunko. Etukäteen on myös hyvä pohtia haastattelun kulkua ja miettiä mahdollisia lisäkysymyksiä. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 184.) Kvalitatiiviselle ja haastattelututkimukselle on usein tyypillistä tutkittavien pieni määrä, mikä pätee myös tähän tutkimukseen. Tutkittavien määrä vaikuttaa tutkimuksen yleistettävyyteen, mutta analyysin kannalta ei ole myöskään tarkoituksenmukaista, jos aineistoa on liikaa.

Tässä opinnäytetyössä haastateltavia on kolme. Haastateltavien taustat ja kokemus sosiaalialan työstä ovat erilaiset, sillä yksi on opiskelija, yksi opettaja ja yksi työelämässä toimiva sosionomi. Tällä valinnalla haettiin erilaisia näkökulmia aiheeseen, mutta samalla se vaikuttaa tutkimuksen yleistettävyyteen. Vastaajien pieni määrä ja erilaiset taustat tarkoittavat, että tuloksia ei voida suoraan yleistää koskemaan esimerkiksi kaikkia sosionomeja tai kaikkia sosionomiopiskelijoita.

Haastattelukysymyksiä ei testattu etukäteen. Testaamisella olisi voitu vaikuttaa lopullisiin kysymyksiin, sillä haastattelujen jälkeen heräsi ajatuksia siitä, missä muodossa kysymykset olisi kannattanut esittää ja millaisia tarkentavia kysymyksiä olisi voinut esittää. Kaikille haastateltaville täytyi tarkentaa kysymystä, joka koski sitä, mihin sosionomiopiskelijoiden Virvekoulutuksen tulisi keskittyä. Tarkensimme, että tulisiko koulutuksessa olla teoriatietoa Virvestä, viestintäohjausta tai esimerkiksi konkreettista harjoittelua. Tarkennus oli tarpeellinen vastausten saamiseksi, mutta samalla se saattoi johdatella haastateltavia vastaamaan tietyllä tavalla. Suuntautumisvaihtoehtoja koskevaan kysymykseen eräs vastaajista sanoi, että sosionomien koulutuksessa ei ole suuntautumisvaihtoehtoja tai syventäviä opintoja lainkaan. Kysymystä esittäessä olisi voinut käyttää toista sanaa suuntautumisvaihtoehdon sijaan, mutta koska lähteiden perusteella sosionomiopiskelija voi painottaa opiskelujaan tiettyyn aihealue-

seen ja koska muut vastaajat eivät tuoneet asiaa esille, ei testaamisella välttämättä olisi voitu vaikuttaa tämän kysymyksen sisältöön.

Tutkimusaineistoa analysoitaessa nousi esiin tarkentavia kysymyksiä, joita olisi voinut esittää haastattelujen aikana, jotta olisi saatu tarkempia tai kuvaavampia vastauksia. Sosionomien ja muiden viranomaisten yhteistyötä koskeviin kysymyksiin vastattiin luettelemalla yhteistyökumppaneita, mutta kaikki eivät avanneet tarkemmin esimerkiksi sitä, millaisissa yhteyksissä ja kuinka laajasti yhteistyötä näiden kumppaneiden kanssa tehdään.

Opinnäytetyö käsittelee sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutusta, mutta tutkimuksen toteuttajat ovat sairaanhoitajaopiskelijoita. Vaikka työelämässä sosiaali- ja terveystieteiden välillä tehdään yhteistyötä, eivät hoitotyön ja sosiaalialan opiskelijat koulutustensa aikana juurikaan kohtaa, minkä yksi haastateltavistakin toi esille. Ennen opinnäytetyötutkimuksen toteuttamista perehdyimme sosionomien koulutukseen ja työnkuvaan kirjallisuuden ja muiden lähteiden pohjalta, mutta tällä tavalla ei tietenkään voi saada yhtä kattavaa kuvaa sosionomeista kuin alaa opiskelemalla. Jos tutkimuksen olisivat toteuttaneet sosionomiopiskelijat, olisi saatettu päästä lähemmäksi juuri heidän tarpeitaan. Opinnäytetyön aiheen valintaan vaikutti kuitenkin juuri se, että sosionomiopiskelijoiden opintoihin ei kuulu Virve-koulutusta ja haluttiin tuoda Virve myös heidän tietoisuuteensa ja toisaalta ulkopuolinen näkökulma voi tutkimuksen toteuttamisessa olla myös rikkaus.

Tulevaisuudessa juuri sosionomiopiskelijat voisivat tutkia Virveä ja Virve-koulutusta omasta näkökulmastaan. Lisäksi on tarpeen selvittää, miten sosionomi- ja sairaanhoitajakoulutusten yhteistyötä voitaisiin lisätä ja miten eri viranomaisten välistä viestintää pystyttäisiin saamaan entistä sujuvammaksi.

Lähteet

Aalto, S. 2009. Viranomaisyhteistyö. Teoksessa Castren, M., Aalto, S., Rantala, E., Sopanen, P. & Westergård, A. (toim.) Ensihoidosta päivystyspoliklinikalle. Helsinki: WSOY.

Aho, A. & Kainulainen, I. 2010. Virven käyttö terveystieteiden keskuksessa. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 25.11.2011.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/24244/Aho_Anu_Kainulainen_Ismo.pdf?sequence=2

Ammattikorkeakoulu. 2012. Sosionomi. Viitattu 1.2.2012.
<http://www.ammattikorkeakoulu.fi/sosionomi>

Hallitusohjelma. 2011. Viitattu 10.1.2012.
<http://www.vn.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf332889/fi.pdf>

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2006. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Huhtala, H., Hakala, S., Laakso, A. & Falck, A. 2005. Tiedonkulku ja viestintä Aasian hyökyaaltokatastrofissa. Valtioneuvoston julkaisusarja 7/2005. Viitattu 7.5.2012.
<http://vnk.fi/julkaisukansio/2005/j07-tiedonkulku-ja-viestinta-aasian/pdf/142820.pdf>

Hyötylä, I. 2003. VIRVE- järjestelmän käyttö ympäristöterveydenhuollossa. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä. Viitattu 1.5.2012.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-4066.pdf&title=VIRVE__jarjestelman_kaytto_ymparistoterveydenhuollossa_fi.pdf

Jokitalo, E. & Pohjola, H. 2012. VIRVE-päätelaitteen käytön osaamisen kehittyminen simulaatio-opetuksen avulla. Laurea-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 5.2.2012.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38725/Pohjola_Hanne.pdf?sequence=1

Kvale, S. & Brinkmann, S. 2009. InterViews. Learning the craft of qualitative research interviewing. Thousand Oaks: SAGE.

Laki hätäkeskustoiminnasta. 2010. Viitattu 1.2.2012.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100692>

Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. 2001. Laadullisen tutkimuksen perusprosessi: sisällönanalyysi. Teoksessa Janhonen, S. & Nikkonen, M. (toim.): Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.

Laurea-ammattikorkeakoulu. 2011. VIRVE-koulutus. Viitattu 27.10.2011.
<http://www.laurea.fi/fi/otaniemi/opiskelu/taydennyskoulutus/virve-koulutus/Sivut/default.aspx>

Liikenne- ja viestintäministeriö. 2009. Toimintavarmojen televerkkojen tarjonnan edistäminen. Viitattu 29.4.2012.
[http://www.lvm.fi/c/document_library/get_file?folderId=339549&name=DLFE-7801.pdf&title=Toimintavarmojen%20televerkkojen%20tarjonnan%20edist%C3%A4minen%20\(LVM26/2009\)](http://www.lvm.fi/c/document_library/get_file?folderId=339549&name=DLFE-7801.pdf&title=Toimintavarmojen%20televerkkojen%20tarjonnan%20edist%C3%A4minen%20(LVM26/2009))

Lähde, I. & Markkanen, J. 2012. Case-harjoituksia VIRVE-puhelimen käyttöopetukseen sosionomiopiskelijoille. Laurea Otaniemi. Ei julkinen.

Miettinen, M., Nikkarinen, J. & Remes, V. 2010. Virve-koulutus valmistuville sairaanhoitajille. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pieksämäki. Opinnäytetyö. Viitattu 25.11.2011.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/13852/Miettinen_Markku_Nikkarinen_Jere_Remes_Ville.pdf?sequence=1

Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, A. & Saarnio, T. 2009. Ammattina sosionomi. WSOY.

Ojanen, M. 2007. Virve - Viranomaisradioverkon käyttö päivystävien sairaaloiden ensiapupoli-klinikoilla. Lahden ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 25.11.2011.
<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/11093/2007-11-12-01.pdf?sequence=1>

Opintoluotsi. 2010. Sosiaalialan koulutusohjelma. Viitattu 18.11.2011.
http://opintoluotsi.fi/fi-FI/koulutusalat_ja_ammattit/opetusohjelma.aspx?StudyProgramID=f1eae001-dfa1-466f-b6ce-5e2d4aecc900

Pelastustoimi. 2009. Virve-verkko kehittyä. Viitattu 24.10.2011.
<http://www.pelastustoimi.fi/artikkelit/4551>

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto. 2010. ECTS-kompenssit. Sosiaalialan koulutusoh-jelma, sosionomi (AMK) -tutkinto. Viitattu 25.10.2011. http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/sosiaalialanverkosto/sosiaaliala_ammattikorkeakouluissa/sosionomi_amk_tutkinto/ects_kompetenssit/

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2003. Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisradioverkko-opas käyttäjälle. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:1. Viitattu 2.5.2012.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3789.pdf&title=...

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2004. Sosiaali- ja terveystoimen viranomaisradioverkon viestiliikenneohje. Viitattu 4.5.2012.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=64908&name=DLFE-8304.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2005. Sosiaalipäivystyksen järjestäminen. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita, 2005:8. Luettu 12.1.2012.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-8722.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2006¹. Sosiaalipäivystyksen kehittäminen. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2006:64. Viitattu 19.11.2011.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3543.pdf&title=Sosiaalipäivystyksen_kehittäminen_fi.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2006². Terveystoimen varautumiskoulutuksen haasteita. Selvitys häiriötilanteiden ja poikkeusolojen koulutuksesta ammattikorkeakouluissa ja lääketieteellisissä tiedekunnissa. Viitattu 18.11.2011.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3718.pdf&title=Terveystoimen_varautumiskoulutuksen_haasteita_fi.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2007. Sosiaalitoimen hälytysohjeiden antaminen hätäkeskuksille. Luettu 12.1.2012.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=23058&name=DLFE-5302.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2008. Sosiaalitoimen valmiussuunnitteluopas. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja, 2008:12. Viitattu 19.11.2011.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3554.pdf&title=Sosiaalitoimen_valmiussuunnitteluopas_fi.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2011. Virve sosiaali- ja terveystoimen viestintävälineenä. Luetu 27.10.2011. <http://www.stm.fi/valmius/virve>

Valajärvi, E. 2006. Viestiliikenne viranomaisradioverkossa - Virve. Teoksessa Castren, M., Ekman, S., Martikainen, M., Sahi, T. & Söder, J. (toim.) Suuronnettomuusopas. Helsinki: Duodecim.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Yli-Luoma, P. 2001. Ohjeita opinnäytetyön tekemiseen. Sipoo: IMDL Oy Ltd.

Liitteet

Liite 1: Teemahaastattelun runko

1. Millaista yhteistyötä sosionomi tekee muiden ammattiryhmien ja viranomaisten kanssa?
Minkälaisissa tilanteissa yhteistyö ja viestintä voisi toimia paremmin?
2. Mikä on viranomaisverkko?
3. Millaisissa sosionomin työympäristöissä tai -tehtävissä näkisit, että Virve voisi olla käytössä?
4. Missä sosionomikoulutuksen suuntautumisvaihtoehdoissa Virve-koulutus olisi tarpeellista?
5. Missä vaiheessa opintoja Virve-koulutus tulisi järjestää?
6. Mihin asioihin sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen tulee keskittyä?

Liite 2: Suostumus tutkimukseen osallistumisesta

Opinnäytetyö: Sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen

Tekijät: Maarit Maijala ja Jenny Markkanen

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Laurea Otaniemessä ja teemme opinnäytetyötä Virve-hankkeeseen. Virve on viranomaisradioverkko, jonka avulla yhteiskunnan turvallisuudesta vastaavat viranomaiset voivat viestiä helposti keskenään. Laurea Otaniemessä on Virve-oppimisympäristö, joka tarjoaa Virven käyttökoulutusta sosiaali- ja terveysalalle. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Virve-puhelimen käyttömahdollisuuksia sosionomin työssä. Tavoitteenamme on sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen. Opinnäytetyössä käytetään laadullista tutkimusmenetelmää ja se toteutetaan teemahaastatteluina.

Minulle on selvitetty yllä mainitun tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuksessa käytettävät tutkimusmenetelmät. Olen tietoinen siitä, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Olen tietoinen myös siitä, että tutkimukseen osallistuminen ei aiheuta minulle minkäänlaisia kustannuksia, henkilöllisyyteni jää vain tutkijan tietoon ja minua koskeva aineisto hävitetään tutkimuksen valmistuttua.

Suostun siihen, että minua haastatellaan ja haastattelussa antamiani tietoja käytetään kyseisen tutkimuksen tarpeisiin. Suostun siihen, että haastatteluni nauhoitetaan. Olen tietoinen siitä, että nauhoite tulee vain tämän opinnäytetyön tekijöiden käyttöön ja se hävitetään asianmukaisesti.

Maarit Maijala

Jenny Markkanen

.....

Allekirjoituksellani suostun haastattelun toteutukseen ja nauhoitukseen.

Päiväys

Tutkittavan allekirjoitus ja nimenselvennys

Liite 3: Tutkimuslupahakemus

Maarit Maijala
Jenny Markkanen

Tutkimuslupahakemus
3.2.2012

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Otaniemi
Metsänpojankuja 3, 02130 Espoo
Kehittämispäällikkö Tuija Partio

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Laurea Otaniemessä. Olemme mukana Virve-hankkeessa ja opinnäytetyömme liittyy Virve-toiminnan kehittämiseen. Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää Virve-puhelimen käyttömahdollisuuksia sosionomin työssä. Tavoitteenamme on sosionomiopiskelijoiden Virve-koulutuksen kehittäminen. Opinnäytetyössä käytetään laadullista tutkimusmenetelmää ja se toteutetaan teemahaastatteluina. Haastattelemme työelämässä toimivaa sosionomia sekä Laurean sosionomiopettajaa ja -opiskelijaa. Aineiston analysointiin käytämme sisällönanalyysia. Opinnäytetyömme ohjaajia ovat lehtorit Liisa Haarlaa ja Tiina Mäkelä.

Anomme lupaa opinnäytetyön haastattelututkimuksen tekemiseen. Tavoitteenamme on saada opinnäytetyö valmiiksi keväällä 2012. Opinnäytetyön suunnitelma on liitteenä.

Annamme mielellämme lisätietoja tarvittaessa.

Maarit Maijala
0702003
maarit.maijala@laurea.fi

Jenny Markkanen
0800980
jenny.markkanen@laurea.fi

Päiväys

Allekirjoitus
